

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА”
(для бакалаврів)

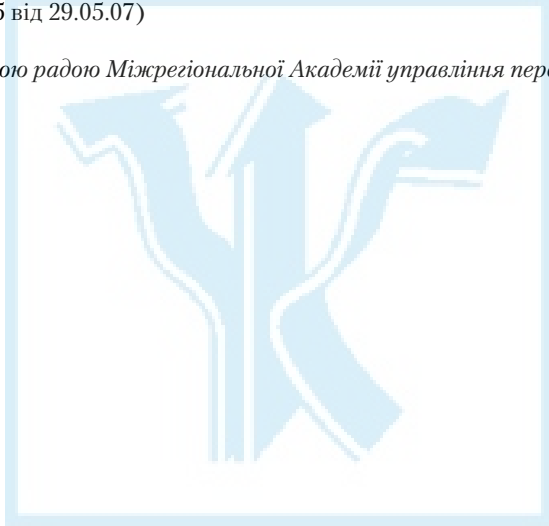
МАУП

Київ 2008

Підготовлено професором кафедри української мови та літератури
С. П. Касьяновою

Затверджено на засіданні кафедри української мови та літератури
(протокол № 5 від 29.05.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

МАУП

Касьянова С. П. Навчальна програма дисципліни “Сучасна українська література” (для бакалаврів). – К.: МАУП, 2008. – 26 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Сучасна українська література”, питання для самоконтролю, вказівки до самостійного вивчення програмного матеріалу та виконання контрольної роботи, варіанти контрольних робіт, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Перекладаючи будь-який текст, фахівець повинен прагнути до якомога точнішого відтворення вихідної інформації. Так само, перекладаючи українською, необхідно донести смислові, емоційні, стилістичні, оціночні компоненти оригіналу. Однак процес перекладу не можна звести до технічного пошуку і віднайдення відповідників у двох мовах, бо завжди йдеться про передачу елементів культури. Цей рівнозначний процес передачі передбачає досконале володіння рідною мовою та відмінне знання літератури. Сучасна українська література відображає світорозуміння українців, а тому для фахівця з перекладу важливо знати і розуміти сучасне українське мистецтво слова.

Курс сучасної української літератури присвячено літературно-мистецьким явищам другої половини ХХ — початку ХХІ століття. Можна зустрітися також із визначенням новітньої української літератури. Його вивчення дає змогу одержати базові знання про сучасний український літературний процес, його динаміку та багатогранність, засвоїти інструменти аналізу літературних явищ та окремих художніх творів. Програмний матеріал об'єднано у три модулі: перший присвячено досягненням та втратам сучасної української поезії; у другому передбачено ознайомлення зі світом української прози; засвоєння третього модуля дасть можливість осягнути тенденції розвитку сучасної української драматургії та театру.

Курс вивчення сучасної української літератури має за мету реалізувати такі завдання:

- увести студентів у світ розмаїтого літературно-художнього процесу, розвивати естетичні смаки, спираючись на кращі зразки українського мистецтва слова другої половини ХХ — початку ХХІ ст.;
- дати студентам знання про творчі здобутки письменників, факти літературного життя, поглибити знання закономірностей розвитку мистецтва, літературних родів, жанрів зазначеного періоду;
- виробити у студентів уміння аналізувати художні твори з урахуванням їх естетичної, художньої, ідейної цінності та позиції автора;
- сформувати в студентів уміння та навички високої духовної та професійної культури.

Матеріал вивчення дисципліни “Сучасна українська література” структуровано за історико-літературним принципом.

Текстуальне вивчення включає зразки поезії, прози, драматургії, публіцистики письменників другої половини ХХ ст.

При розгляді кожного твору особлива увага звертається на своєрідність розкриття художньої ідеї та художню неповторність.

Виявленню практичних знань студентів, використанню ними умінь та навичок аналізу ідейно-естетичних особливостей явищ літератури сприятимуть теми для обговорення на практичних заняттях, питання для самоконтролю.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	Змістовий модуль І. Ідейно-естетичні надбання і втрати сучасної української поезії
	Література другої половини ХХ — початку ХХІ ст. як форма існування української національної свідомості
	Жанрово-стильові пошуки української поезії другої половини ХХ ст.
	Творчість Євгена Маланюка
	Творчість Андрія Малишка
	Творчість Василя Стуса
	Творчість Дмитра Павличка
	Творчість Івана Драча
	Творчість Бориса Олійника
	Творчість Василя Симоненка
11 12 13 14	Змістовий модуль ІІ. Здобутки сучасної української прози
	Жанрово-стильова різноманітність прози другої половини ХХ ст.
	Творчість Олександра Довженка
	Творчість Івана Багряного
	Творчість Уласа Самчука

1	2
15	Творчість Григора Тютюнника
16	Творчість Павла Загребельного
17	Творчість Михайла Стельмаха
18	Творчість Олеса Гончара
19	Творчість Валерія Шевчука
	Змістовий модуль III. Основні тенденції розвитку сучасної української драматургії та театру
20	Ідейно-естетичні пошуки драматургії другої половини XX ст.
21	Творчість Олексія Коломійця
22	Українське літературно-мистецьке життя на зламі XX – XXI ст.
Разом годин: 54	

ЗМІСТ
дисципліни
“СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА”

Змістовий модуль I. Ідейно-естетичні надбання і втрати сучасної української поезії.

Тема 1. Література другої половини XX – початку XXI ст. як форма існування української національної свідомості

Українська література як форма відображення сучасної дійсності. Історико-літературний принцип розгляду явищ літератури. Проблема традицій і новаторства.

Розвиток літературного процесу під тиском ідеологічного пресу в УРСР у середині XX століття. Спроби зображення людської душі у творчості В. Сосюри, М. Бажана, А. Малишка, Остапа Вишні, О. Довженка, Ю. Яновського, М. Стельмаха.

Мистецький Український Рух (МУР) як спроба об’єднати після Другої світової війни напрями української літератури поза межами країни. Роль І. Багряного, Ю. Косача, М. Ореста, Є. Маланюка, В. Барки, Юрія Клена у процесі пошуку ідейно-естетичних основ української літератури середини XX ст.

Об'єднання українських письменників “Слово”, його роль у прагненні налагодження творчих контактів попри ідейні переконання та естетичні смаки письменників. Є. Маланюк, Г. Костюк, В. Барка, С. Гординський, Докія Гуменна як продовжувачі художніх традицій.

Декларування “антитрадиціоналізму” у творчості представників Нью-Йоркської групи (Б. Бойчук, Ю. Тарнавський, Патриція Килина, Б. Рубчак).

Поява “шістдесятників” на хвилі тимчасового суспільного потепління та пробудження національної свідомості в Україні. Відкриття національних мистецьких скарбів, повернення до невичерпних першоджерел вітчизняної та світової культури, збагачення національних традицій у творчості М. Воробйова, М. Вінграновського, І. Калинця, В. Симоненка, В. Голобородька, В. Світличного, В. Стуса, І. Драча, Григора Тютюнника. Література самвидаву в Україні.

Оновлення української літератури з кінця 80-х років ХХ ст. Потужність відображення людських емоцій та інтелекту, пошук нових естетичних цінностей у творчості І. Римарука, В. Герасим'юка, І. Маленького, С. Чернілевського, І. Малковича, Ю. Андруховича, О. Забужко, О. Лишеги, В. Медвідя, Є. Пашковського, В. Кожелянка.

Розмаїття стильових та естетичних уподобань українських письменників літератури постмодерну як відображення складності процесів суспільного життя України на зламі ХХ–ХІ ст.

Література: основна [2; 4; 18];
додаткова [10–13]

Тема 2. Жанрово-стильові пошуки української поезії другої половини ХХ ст.

Напрями поетичного мислення, різноманітність стилів і жанрів української поезії середини ХХ ст. “Третій призів” — Д. Павличко, Л. Костенко, Б. Олійник, М. Вінграновський, В. Коломієць. Відображення зв'язку між громадянськими і особистими людськими переживаннями у поетичній творчості М. Рильського, А. Малишка, В. Сосяри, М. Бажана, П. Тичини. Звуження виражальних можливостей поезії під ідеологічним тиском. Ідейно-естетичні переконання поетів, об'єднаних Мистецьким Українським Рухом (МУР).

Пожавлення літературного життя в Україні у зв'язку із соціальними процесами середини 50-х років ХХ ст., становленням нової суспільної атмосфери, розвитком науки і техніки. Посилення особистіс-

ного начала у поезії. Публіцистичні інтонації у поезії. Повернення в літературний арсенал спадщини несправедливо забутих письменників – В. Еллана-Блакитного, В. Чумака, М. Семенка, В. Поліщука, І. Микитенка. Пошуки нових виражальних можливостей у творчості поетів Нью-Йоркської групи.

Людина на складних перехрестях історії як ліричний герой поезії “шістдесятників”. Поява нового виміру предметів і явищ, зацікавлення темами і мотивами глобального звучання у творчості В. Симоненка, І. Драча.

Сповідальність процесу ідейного та естетичного збагачення української поезії у 70–80-х роках ХХ ст. Звуження зображальних та виражальних можливостей поезії внаслідок посилення ідеологічного тиску в Україні. Замовчування творчості Л. Костенко, В. Стуса, В. Шевчука, І. Світличного, Є. Сверстюка.

Феномен поезії “вісімдесятників”. Жанрово-стильові пошуки у напрямі оновлення сили слова у творчості І. Римарука, М. Герасим’юка, І. Малковича, С. Чернілевського, Ю. Андруховича.

Література: основна [17; 18; 21; 22];
додаткова [1; 12; 29]

Тема 3. Творчість Євгена Маланюка

Терниста письменницька доля Є. Маланюка. Участь поета у діяльності Мистецького Українського Руху. Естетичні пошуки та мотиви поезії Є. Маланюка. Вольовий характер ліричного героя поезій Є. Маланюка. Яскраво виражений національний характер творчості поета.

Загальна характеристика збірок Є. Маланюка до 1951 р. (“Стилет і стилос”, “Гербарій”, “Земля і залізо”, “Земна мадонна”, “Перстень Полікрата”, “Вибрані поезії”). Відображення загостреного чуття часу у сприйнятті ліричного героя.

Тема призначення мистецтва, туга за Батьківщиною, осмислення майбутнього у творчості Є. Маланюка після Другої світової війни (“Влада”, “Поезії в одному томі”, “Остання весна”, “Серпень”, “Перстень і посох”).

Образ України – смислова основа творчості Є. Маланюка.

Література: основна [2–4; 12];
додаткова [15; 29; 34; 36]

Тема 4. Творчість Андрія Малишка

Розвиток поетичної творчості від ранніх творів (збірки “Лірика”, “З книги життя”) до глибоко філософських та патріотичних творів (збірки “Полудень віку”, “Серпень душі моєї”).

Декларативний пафос творчості, оспівування картин побудови соціалізму в поезії А. Малишка.

Тематичні та жанрові пошуки поета для вираження художнього пізнання дійсності.

Пісенна творчість А. Малишка. Багатство художніх засобів.

Література: основна [8; 18; 22];

додаткова [10; 28; 34]

Тема 5. Творчість Василя Стуса

Свідомість місії поета і громадянина В. Стуса. Напрями поетичного пізнання світу у прижиттєвих збірках, виданих за кордоном: “Зимові дерева”, “Веселий цвинтар”, “Свіча в свічаді”, “Палімпсести”. Наскрізні мотиви та образи творчості.

Основні мотиви збірки “Дорога болю”. Зображення ліричного героя — борця проти руйнівного духу тоталітарної системи.

Майстерність творення громадянської лірики: постійна проблема вибору героя, який відчуває приреченість життя у зруйнованій морально країні.

Розгортання образу України у творчості В. Стуса.

Огляд перекладацької спадщини В. Стуса.

Література: основна [3; 19; 22];

додаткова [15; 17; 29; 30]

Тема 6. Творчість Дмитра Павличка

Пошук Д. Павличком нових зображальних і виражальних можливостей звучання поетичного слова. Тематична і жанрова різноманітність творчості Д. Павличка. Національні витоки художньої образності поезії Д. Павличка. Декларативний пафос ранньої творчості поета.

Полярні і водночас взаємопроникаючі мотиви — любов і ненависть, ніжність серця і нетерпимість до зла у збірці “Любов і ненависть”.

Розширення меж виражальних можливостей поезії у сонетних циклах “Білі сонети”, “Київські сонети”, “Сонети подільської осені”. Пісенна творчість поета.

Інтимна лірика Д. Павличка (збірка “Таємниця твого обличчя”).
Огляд перекладацької спадщини Д. Павличка (“Світовий сонет”).
Література: основна [10; 21; 22];
додаткова [10; 18; 29]

Тема 7. Творчість Івана Драча

Самобутність та індивідуальна неповторність таланту І. Драча.
Інтелектуальна наснаженість, урбаністичний пафос поезії.
Пафос проникнення в сутність буття, ущільнення образного ладу у збірці “Соняшник”. Внесок поета у переборення “глобальності”, декларативності, ілюстративності в українській поезії.
Основні мотиви лірики (збірки “Корінь і крона”, “Сонце і слово”).
Розвиток І. Драчем тематичного та жанрового розмаїття української поезії. Поема “Чорнобильська мадонна”.

Література: основна [11; 21; 22];
додаткова [10; 28; 37]

Тема 8. Творчість Бориса Олійника

Поетичне зображення неповторності людської душі у вирі суспільного буття, її моральних цінностей у творчості Б. Олійника. Образність, масштабність і водночас відображення буденних фактів, деталей щоденності, поєднання героїчного і звичайного.
Художня концепція героя як трудівника і борця, громадянина, людини красивої і скромної у збірках “Вибір”, “Заклинання вогню”.
Вірші-декларації у творчості поета.

Вираження любові і пошани до матері у збірці “Сива ластівка”.

Внесок поета у розвиток ліро-епічної та ліричної поеми (“Урок”, “Дума про місто”).

Література: основна [12,22; 24];
додаткова [10; 28; 33]

Тема 9. Творчість Василя Симоненка

В. Симоненко у колі “шістдесятників”. Ідейно-естетичні переконання поета в період пробудження національної гідності українського народу в тоталітарній державі.

Утвердження цінності людської особистості, її високого покликання у збірках “Тиша і грім”, “Земне тяжіння”.

Романтичне звучання почуттів у інтимній ліриці В. Симоненка. Майстерність використання художніх засобів, багатство рим, різноманітність їх видів.

Література: основна [2; 20; 22];
додаткова [11; 33; 37]

Тема 10. Творчість Ліни Костенко

Єдність етичних та естетичних засад творчості Л. Костенко. Відображення причетності ліричного героя до тривоги і катаклізмів ХХ ст. у збірках “Проміння землі”, “Вітрила”, “Мандрівки серця”.

Пошук гармонії світу у світовідчутті ліричного героя, максималізм у вираженні почуттів — наскрізні поетичні мотиви лірики поетеси.

Ідея безсмертя українського народу та його пісні в романі у віршах “Маруся Чурай.” Філософічність роману, його психологізм, символіка. Своєрідність композиції та віршової форми. Використання народнописенної поетики.

Уроки національної історії та сучасність (“Берестечко”).

Література: основна [13; 15; 22];
додаткова [2; 9; 10; 23]

Змістовий модуль II. Здобутки сучасної української прози

Тема 11. Жанрово-стильова різноманітність прози другої половини ХХ — початку ХХІ ст.

Тематичне спрямування української прози повоєнного часу. Прагнення до жанрових і стильових пошуків в українській прозі 50–60-х років ХХ ст.

Художнє дослідження подій, творення характерів у прозі О. Гончара, І. Багряного, П. Загребельного, Ю. Мушкетика, М. Стельмаха, І. Муратова, Григорія Тютюнника. Співіснування ідеалізованих героїв на вимогу часу і борців проти тоталітарної системи.

Поглиблення соціально-психологічного аналізу української прози у творчості Ірини Вільде, Р. Іванчука.

Розвиток лірико-романтичної стильової течії в українській прозі (О. Гончар, Гр. Тютюнник, Б. Харчук, А. Дімаров, Р. Федорів).

Звернення до умовних — казково-фантастичних, алегоричних і асоціативних форм у прозі 70–80-х років (В. Земляк, В. Дрозд,

В. Яворівський, Є. Гуцало, В. Шевчук). “Химерна” проза як жанровий феномен української прози кінця ХХ ст.

Причини появи в українській літературі прози постреалізму.

Ідейно-естетичні засади творчості В. Шевчука, Ю. Андруховича, О. Забужко, Є. Пашковського.

Література: основна [3; 18; 22];
додаткова [10; 11; 13]

Тема 12. Творчість Олександра Довженка

Тематична і жанрова різноманітність творчості О. Довженка. Поєднання у творчості О. Довженка конкретної життєвої правди і романтизму, реалізму і узагальнено-символічних образів.

“Україна в огні”. Зображення величного образу української жінки, здатної на любов і самопожертву. Політичні звинувачення автора.

Філософське осмислення краси людини і краси природи у творчості О. Довженка (“Зачарована Десна”).

“Щоденник” – літопис доби, свідчення про потворну сутність тоталітаризму, трагічну долю українського народу.

Література: основна [4; 14; 22];
додаткова [10; 11; 22]

Тема 13. Творчість Івана Багряного

Вплив суспільного життя на формування мистецької та громадянської позиції І. Багряного. Участь митця в українському демократично-визвольному русі. Жанрова різноманітність творчості І. Багряного. Ідейно-естетичне спрямування його прозової спадщини.

Алегоричність назви, промовиста символіка, динамічність розвитку сюжету роману “Тигролови”. Перемога добра над злом як провідна ідея твору.

Автобіографічна основа роману “Сад Гетсиманський” І. Багряного. Творення переконливого образу людини незламної волі і твердої віри в добро, високі моральні принципи. Доля родини Чумаків як символічне втілення жорстокої реальності тоталітарного режиму. Використання в романі фольклорної поетики.

Публіцистика І. Багряного.

Література: основна [3; 4; 18];
додаткова [1; 25; 34]

Тема 14. Творчість Уласа Самчука

Участь У. Самчука у літературному процесі української діаспори. Несправедливе вилучення його творчості з літературного процесу в Україні. Проблема людської гідності, зображення національної самосвідомості українців – провідні мотиви творчості У. Самчука. “Марія” – художній твір про винищення українського селянства, голодомор 1933 року.

Відтворення широкої панорами селянського життя у романі “Волинь”. Майстерність творення персонажів. Ідейно-художнє проектування життя родини Довбенків на складні ідеологічно-політичні процеси, які відбувалися в Україні у першій чверті ХХ ст. Використання стилістичних прийомів у створенні реалістичних картин життя українського народу.

Зображення складних подій ХХ століття у трилогії “Ост”. Багатоплановість роману. Ідея роману та розвиток характерів родини Морозів.

Література: основна [2; 4; 18; 23];
додаткова [14; 27; 35]

Тема 15. Творчість Григора Тютюнника

Проблематика творчості Гр. Тютюнника.

Осмилення морально-етичних проблем сучасності у збірці “Зав’язь”. Зображення високих моральних ідеалів, чистоти й безкомпромісності простої людини. Прагнення Гр. Тютюнника засобами мистецтва звернути увагу на загрозу зростання міщанської, споживачької психології. Особливості творення характерів (портрет, деталь, діалог). Присутність автора у творах.

Розробка письменником жанру новели.

Твори Гр. Тютюнника для дітей (“Дванадцять місяців”, “Климко”, “Ласочка”, “Степова казка”, “Вогник далеко в степу”). Використання прийомів народної поезики.

Близькість таланту Гр. Тютюнника і В. Шукшина.

Література: основна [6; 22];
додаткова [4; 10; 11]

Тема 16. Творчість Павла Загребельного

Активність життєсприймання, відкритість, полемічність авторської позиції. Тематична різноманітність романів П. Загребельного.

Розробка П. Загребельним історичної тематики в українській прозі (“Диво”, “Первоміст”, “Смерть у Києві”, “Євпраксія”, “Роксолана”). Розкриття зв’язку між історією та сучасністю, інтелектуально-філософське збагачення української історичної романістики. Посилена увага до загальнолюдських цінностей.

Жанрово-стильові особливості роману П. Загребельного “Я, Богдан (Сповідь у славі)”. Прийоми і засоби розкриття образу історичної особистості. Суперечлива оцінка роману літературною критикою.

Література: основна [3; 16; 18];
додаткова [8; 15; 19]

Тема 17. Творчість Михайла Стельмаха

Поєднання суворого реалізму з виявленням глибинної поезії народних характерів у творчості М. Стельмаха.

Тематичне спрямування прози М. Стельмаха.

Проблематика романів письменника.

Жанрова своєрідність роману “Чотири броди”. Майстерність використання фольклорно-поетичних прийомів, елементів сюжетів, символів.

Ідейно-художній світ М. Стельмаха-драматурга (“Зачарований вітраж”).

Література: основна [3; 9; 18];
додаткова [10; 15; 38]

Тема 18. Творчість Олесь Гончара

О. Гончар як представник ліричного крила сучасної української прози.

Епічний розмах зображення подій та героїв у романі “Прапорonoсці”. Лірико-романтичне змалювання персонажів та образно-стильові особливості твору. Ідеологічна заангажованість роману.

Роман у новелах “Тронка”. Зображення титанічної сили людини-творця й людини-руйнівника.

Проблематика роману “Собор”. Історія замовчування та повернення в українську літературу.

Особливості індивідуального стилю О. Гончара.

Література: основна [3; 4; 22];
додаткова [5; 10; 15]

Тема 19. Творчість Валерія Шевчука

Ідейно-тематичне розмаїття прозової творчості В. Шевчука. Розвиток В. Шевчуком барокових традицій в літературі. Дослідження історії становлення духовності українського народу у творчості письменника.

Філософічність роману “Три листки за вікном”. Художнє осмислення морально-етичного кодексу людського існування. Розкриття засобами мистецтва обмеженості і замкнутості тоталітарного суспільства.

Смислове навантаження постаті автора у творах “На полі смиренному”, “Дім на горі”.

Трансформація біблійних тем, мотивів у творчості В. Шевчука з метою сучасного вираження довколишнього світу, людини в цьому світі, її внутрішнього світу.

Особливості творення химерного роману.

Література: основна [5; 16; 22];
додаткова [9; 13; 31]

Змістовий модуль III. Основні тенденції розвитку сучасної української драматургії та театру

Тема 20. Ідейно-естетичні пошуки драматургії другої половини XX ст.

Пошук нових тем, проблем, життєвих колізій на тлі тенденції безконфліктності та ідеологічного впливу в українській драматургії 50-х років XX ст. Засилля шаблонів та схематизму у змалюванні відносин між людьми, у зображенні їхніх характерів. Посилення уваги до зображення переживань людини, відродження трагедії, сатиричної комедії, проблемної драми.

Тематична одноманітність, перевага зовнішніх, подієвих зіткнень у творах “Калиновий Гай” О. Корнійчука, “На крутих берегах” М. Зарудного.

Увага до вагомих соціальних конфліктів та явищ у п'єсах Ю. Яновського “Дочка прокурора”, В. Минка “Не називаючи прізвищ”.

Розвиток історико-біографічного жанру І. Кочергою (“Пророк”), Ю. Яновським (“Молода воля”), С. Голованівським (“Перший грім”), Л. Смілянським (“Червоні троянди”).

Прагнення Ю. Щербака розкрити людські характери у п'єсах “Відкриття”, “Наближення”, “Розслідування”.

Відображення поглибленого інтересу до основ людського буття у творчості О. Коломійця, В. Врублевської, Я. Стельмаха, М. Зарудного. Тенденції розвитку українського театру у 90-х роках ХХ ст.

Література: основна [1; 18; 24];
додаткова [10; 11; 32]

Тема 21. Творчість Олексія Коломійця

Жанрові й тематичні пошуки О. Коломійця-драматурга.

“Дикий Ангел”. Болючі проблеми сучасності: моральні основи життя родини, стосунки дітей і батьків, ставлення до своїх обов'язків, відповідальність батьків за виховання дітей. Відображення психологічної складності індивідуального характеру у п'єсі.

Особливості творення характерів у п'єсах драматурга. Майстерність діалогів, особливості композиції, сценічний успіх п'єс О. Коломійця.

Література: основна [3; 18; 22];
додаткова [13; 33; 34]

Тема 22. Українське літературно-мистецьке життя на зламі ХХ – ХХІ ст.

Українська література у період національного та суспільного оновлення початку 90-х років ХХ ст. Повернення в українську культуру творчості несправедливо замовчуваних письменників. Розмаїття стильових та естетичних уподобань письменників.

Осягнення першосутності світу, необхідності духовної свободи у творчості “вісімдесятників” (І. Римарук, С. Короненко, Л. Таран, В. Медвідь, В. Кожелянко).

Явище експериментальної прози в українській літературі на зламі ХХ–ХХІ ст. Використання елементів карнавалу, сміхової культури в літературі.

Естетика руйнування штампів соціалістичного реалізму у творчості представників угруповань “Бу-Ба-Бу”, “Лугосад” та інших.

Роль і місце сучасної української літератури в мистецькому освоєнні світу.

Література: основна [15; 21; 26];
додаткова [12; 24; 26; 33]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Гострота і актуальність проблематики роману “Собор” О. Гончара.
2. Громадянські мотиви творчості Б. Олійника.
3. Джерела творчості письменника й митця О. Довженка.
4. Діалектика стосунків митця й суспільства у поемі “Сніг у Флоренції” Л. Костенко.
5. Еволюція образності у творчості І. Драча.
6. Естетика страждання у творчості В. Стуса.
7. Жанрові особливості історичного роману у віршах “Маруся Чурай” Л. Костенко.
8. Жанрово-стильові особливості роману “Волинь” У. Самчука.
9. Літопис доби у “Щоденнику” О. Довженка.
10. Збірка Д. Павличка “Таємниця твого обличчя”. Мотиви, виражальні засоби.
11. І. Драч — поет-інтелектуал.
12. Історична основа роману “Смерть у Києві” П. Загребельного.
13. Сценічний успіх п'єс О. Коломійця.
14. Історія і сучасність у драматичному творі “Берестечко” Л. Костенко.
15. Комедія “Фараони” О. Коломійця: моральний та естетичний ідеал, типізація, поетичні узагальнення, образно-стильова система, новаторська форма.
16. Крах тоталітарної системи та його вплив на формування нових стильових напрямів української літератури.
17. Літературний процес 60–90-х років ХХ ст. Особливості суспільно-політичного й духовного розвитку України цього періоду. Основні напрями та тенденції в розвитку літератури.
18. Літературно-критична творчість П. Загребельного.
19. Народнопісенне мислення в драматичній поемі Л. Костенко “Дума про братів Неазовських”.
20. Новаторство поезії Д. Павличка.
21. Новелістика П. Загребельного.
22. Образ України в поетичній спадщині В. Стуса.
23. Художньо-естетичний ідеал людини у творчості Олеса Гончара.
24. Основні ознаки українського літературного шістдесятництва ХХ ст.
25. Поглиблення гуманістичних начал в поезії В. Симоненка.

26. Розвиток малих прозових жанрів в українській літературі другої половини ХХ ст.
27. Романи П. Загребельного: традиції і новаторство.
28. Специфіка відображення соціальних зрушень у поезії Л. Костенко.
29. Перекладацька спадщина В. Стуса.
30. Майстерність Д. Павличка-перекладача.
31. Творчість В. Шевчука і жанр химерного роману.
32. Тематика творчості О. Коломійця.
33. Увага до діалектики душі особистості в новелах Григора Тютюнника.
34. Український роман 50–90-х років ХХ ст.
35. Філософсько-естетичні мотиви лірики В. Стуса.
36. Художні здобутки української поезії 60–90-х років ХХ ст.
37. Художньо-філософське осмислення стосунків між людиною і природою у творі О. Довженка “Зачарована Десна”.
38. Тема призначення мистецтва у творчості Є. Маланюка.
39. Образ України – смислова основа творчості Є. Маланюка.
40. Пісенна творчість А. Малишка.
41. Розвиток лірико-романтичної стильової течії в українській прозі другої половини ХХ ст.
42. Автобіографічна основа роману І. Багряного “Сад Гетсиманський”.
43. Ідейно-естетичне спрямування прозової спадщини І. Багряного.
44. Тематичне спрямування прози М. Стельмаха.
45. Особливості композиції роману М. Стельмаха “Чотири броди”.
46. Утвердження неповторності людської особистості в поезії В. Симоненка.
47. Художнє розкриття теми Голодомору 20–30-х років в українській літературі ХХ століття.
48. Розвиток В. Шевчуком барокових традицій в українській літературі.
49. Явище експериментальної прози в українській літературі кінця ХХ ст.
50. Внесок Б. Олійника у розвиток ліро-епічної поеми.
51. Ідейно-естетичні декларації Мистецького Українського Руху.
52. Система естетичних поглядів на літературу у творчості поетів Нью-Йоркської групи.
53. Розвиток сонету в сучасній українській поезії.

54. Жанрово-стильові особливості роману П. Загребельного “Я, Богдан (Сповідь у славі)”.
55. Зображення людини-творця у романі Олеся Гончара “Тронка”.
56. Елементи естетики руйнування штампів соціалістичного реалізму у творчості представників мистецьких угруповань кінця ХХ ст.
57. Внесок Уласа Самчука у розвиток сучасної української прози.
58. Розвиток родини Морозів у трилогії Уласа Самчука “Ост”.
59. Мистецьке осмислення проблеми батьків і дітей у трилогії “Ост” Уласа Самчука.
60. Естетичні засади феномена “вісімдесятників” у сучасній українській поезії.

ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ПРОГРАМНОГО МАТЕРІАЛУ ТА ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Курс вивчення сучасної української літератури передбачає самостійну роботу студентів, бо йдеться, перш за все, про вироблення кожним студентом власної системи оцінювання літературних явищ. Поділ програмного матеріалу на змістові модулі дасть змогу студенту систематизувати знання, зрозуміти головні тенденції розвитку української поезії, прози та драматургії. Самостійне вивчення студентом програмного матеріалу полягає у прочитанні текстів художніх творів, літературно-критичних джерел із запропонованого списку і укладанні конспективних матеріалів для підготовки до семінарських та залікових занять.

Студент повинен бути обізнаний із зразками сучасної української прози, поезії, драматургії, з оцінкою творів у літературно-критичних працях, електронних засобах масової інформації.

Мета виконання контрольної роботи полягає в самостійному ознайомленні з творчістю письменника, прочитанні художніх творів, ґрунтовному опрацюванні літературно-критичного матеріалу, заволодінні вміннями та навичками художнього аналізу тексту.

Студент може виконувати контрольну роботу на базі установи, де працює.

Контрольна робота передбачає розгорнуту відповідь реферативного характеру з обраної теми. Студент повинен скласти план контрольної роботи і викласти матеріал згідно з вимогами функціонування наукового стилю.

Номер варіанта контрольної роботи студенти обирають за першою літерою свого прізвища (див. таблицю).

Перша літера прізвища студента	Номер варіанта контрольної роботи
А, Ї, Т	1
Б, Й, У	2
В, К, Ф	3
Г, Л, Х	4
Д, М, Ч	5
Е, Н, Ц	6
Є, О, Ш	7
Ж, П, Щ	8
З, Р, Ю	9
І, С, Я	10

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

I. Схарактеризувати систему естетичних поглядів поетів-шістдесятників у сучасній українській літературі. Назвати найяскравіших представників.

II. Схарактеризувати ознаки “химерної прози” в сучасній українській літературі.

III. Розкрити особливості творення характерів у повісті Григора Тютюнника “Климко”.

Варіант 2

I. Розкрити поняття постмодернізму в сучасній українській літературі. Назвати найяскравіших представників.

II. Схарактеризувати особливості композиції роману “Тигролови” І. Багряного.

III. Схарактеризувати багатство емоційних інтонацій у збірці Д. Павличка “Таємниця твого обличчя”.

Варіант 3

I. Схарактеризувати основні тенденції розвитку драматургії у сучасній українській літературі. Назвати найяскравіших представників.

II. Схарактеризувати вираження мотиву протистояння героя то-талітарній системі у сучасній українській поезії.

III. Схарактеризувати особливості творення образу автора у “За-чарованій Десні” О. Довженка.

Варіант 4

I. Схарактеризувати розвиток малих прозових форм в українській літературі середини ХХ–початку ХХІ ст.

II. Схарактеризувати особливості сюжетно-композиційних вирі-шень в “Україні в огні” О. Довженка.

III. Схарактеризувати образ ліричного героя поезії В. Симоненка.

Варіант 5

I. Схарактеризувати естетичні позиції Мистецького Українського Руху. Назвати найяскравіших представників.

II. Схарактеризувати розширення можливостей повісті як жанру епічного роду у творчості П. Загребельного.

III. Схарактеризувати розвиток образу України у поетичній твор-чості В. Стуса.

Варіант 6

I. Схарактеризувати розуміння традицій та новітніх форм поетич-ного вираження у творчості представників Нью-Йоркської групи. Назвати найяскравіших представників.

II. Схарактеризувати тематику романів М. Стельмаха.

III. Схарактеризувати образ Платона Ангела у п’єсі О. Коломійця “Дикий Ангел”.

Варіант 7

I. Схарактеризувати феномен поезії “вісімдесятників” у сучасній українській літературі. Назвати найяскравіших представників.

II. Схарактеризувати майстерність Гр. Тютюнника-новеліста.

III. Схарактеризувати розвиток ліричного героя у поезії Б. Олій-ника. Елементи декларативності та поетичного проникнення у сут-ність людської праці.

Варіант 8

I. Схарактеризувати розвиток жанру ліро-епічної поеми у сучасній українській літературі. Найяскравіші представники.

II. Схарактеризувати перекладацьку спадщину В. Стуса.

III. Схарактеризувати систему образів роману О. Гончара “Прапоносці”. Естетична та ідеологічна складова концепції героя.

Варіант 9

I. Схарактеризувати розвиток філософської лірики в сучасній українській літературі. Назвати найяскравіших представників.

II. Схарактеризувати риси Д. Павличка-перекладача.

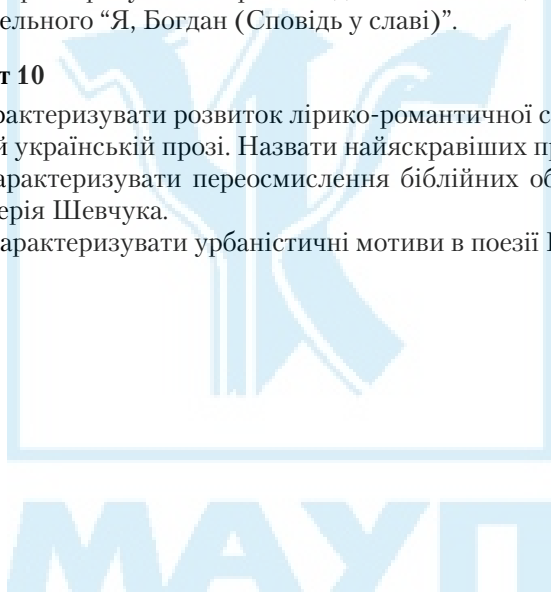
III. Схарактеризувати образ Богдана Хмельницького у романі П. Загребельного “Я, Богдан (Сповідь у славі)”.

Варіант 10

I. Схарактеризувати розвиток лірико-романтичної стильової течії у сучасній українській прозі. Назвати найяскравіших представників.

II. Схарактеризувати переосмислення біблійних образів у творчості Валерія Шевчука.

III. Схарактеризувати урбаністичні мотиви в поезії І. Драча.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Антологія української драматургії*. — К.: Мистецтво, 2004.
2. *Антологія української поезії другої половини ХХ ст.* / Ю. Ковалів (упоряд.). — К.: Гранослов, 2000.
3. *Бернадська Н. І.* Українська література ХХ ст. — К.: Знання-Прес, 2002.
4. *Видатні* постаті України: Біогр. довід. / Г. В. Щокін, М. Ф. Головатий, В. А. Гайченко та ін. — К.: МАУП; Книжкова палата України, 2004.
5. *Горнятко-Шумилович А.* Боротьба за “автентичну людину”: Про- за Валерія Шевчука як віддзеркалення екзистенціалізму. — Л., 1999.
6. *Гримич Г.* Загадка творчого бунту: Новелістика українських шістдесятників: Літ.-критич. нарис. — К.: Укр. письм., 1993.
7. *Гундорова Т.* Проявлення слова. Дискусія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. — Л.: Літопис, 1997.
8. *Дем'янівська Л.* Андрій Малишко: Життя і творчість. — К.: Дніпро, 1985.
9. *Загороднюк В.* Психологізм творчості Михайла Стельмаха. — К.: Акцент, 2002.
10. *Льницький М.* Дмитро Павличко: Нарис творчості. — К.: Дніпро, 1985.
11. *Льницький М.* Іван Драч. — К.: Рад. письм., 1986.
12. *Клочек Г.* Поетика Бориса Олійника: Літ.-критич. нарис. — К.: Рад. письм., 1989.
13. *Ковалевський О. В.* Ліна Костенко: Філософія бунту й “філософія серця”. — Х.: Прапор, 2001.
14. *Корогодський Р.* Довженко в полоні: Розвідки та есеї про Майстра / В. Шевчук (упоряд.). — К.: Гелікон, 2000.
15. *Павличко С.* Дискурс модернізму в українській літературі. — К.: Либідь, 1997.
16. *Павлишин М.* Канон та іконостас. — К.: Час, 1997.
17. *Початки:* Антологія молоді поезії / А. Бондар (упоряд.). — К.: Смолоскип, 1998.
18. *Стильові* тенденції української літератури ХХ століття // Упоряд. Н. Шумило. — К.: Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка, 2004.
19. *Стус Д.* Василь Стус: життя як творчість. — К.: Факт, 2005.

20. *Ткаченко А.* Василь Симоненко: Нарис життя і творчості. — К.: Дніпро, 1990.
21. *Ткачук М.* Інтерпретації: Літ.-критич. статті, творчі портрети укр. поетів ХХ ст. — Тернопіль, 1999.
22. *Українська література у портретах і довідках.* — К.: Либідь, 2000.
23. *Український Гомер ХХ століття: До 90-річчя від народження У. Самчука.* — Рівне, 1994.
24. *Українські письменники: Бібліогр. словник.* — К., 1965.
25. *Штонь Г.* Духовний простір української ліро-епічної прози. — К., 1987.
26. *Шугай О.* Іван Багряний, або Через терни Гетсиманського саду. — К.: Рада, 1996.

Додаткова

1. *Багряний І.* Публіцистика. — К.: Смослокип, 1996.
2. *Брюховецький В.* Ліна Костенко: Нарис творчості. — К.: Дніпро, 1990.
3. *Вечеря на дванадцять персон: Житомирська прозова школа.* — К.: Генеза, 1997.
4. *Вічна загадка любові: Літературна спадщина Григора Тютюнника. Спогади про письменника.* — К.: Рад. письм., 1988.
5. *Гончар О. Т.* Збір. творів: у 7 т. — К.: Дніпро, 1989.
6. *Жінка як текст: Емма Андіївська, Соломія Павличко, Оксана Забужко: Фрагменти творчості і контексти.* — К.: Факт, 2002.
7. *Забужко О.* Хроніки від Фортінбраса. Вибрана есеїстика 90-х. — К.: Факт, 2001.
8. *Загребельний П.* Український шлях. — К.: Вид. дім “Києво-Могилянська Академія”, 2004.
9. *Зборовська Н.* Код української літератури: Проект новітньої української літератури. — К.: Академвидав, 2006.
10. *Історія української літератури у 2 т.* — К.: Наук. думка, 1987–1988.
11. *Історія української літературної критики.* — К.: Наук. думка, 1988.
12. *Квіти в темній кімнаті: Сучасна українська новела.* — К.: Генеза, 1997.
13. *Ключек Г. Д.* У світлі вічних критеріїв: Про систему критеріїв оцінки літературного твору. — К.: Дніпро, 1989.

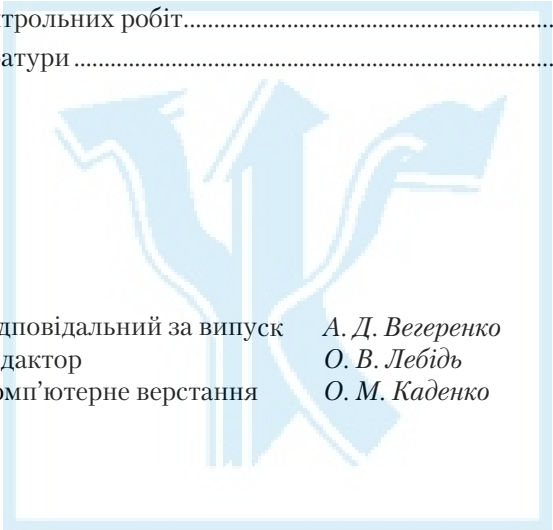
14. *Кудрявцев М.* Драма ідей в українській новітній літературі ХХ ст. — Кам'янець-Подільський: Оіум, 1997.
15. *Логвиненко О. М.* Сучасний український роман: Еволюція, характер, стиль. — К.: Вища шк., 1989.
16. *Лубківський Р.* Сповідь. Молитва. Присяга: Літературний портрет Дмитра Павличка. — К.: Веселка, 2004.
17. “*Не відлюбив* свою тривогу ранню”: Василь Стус — поет і людина: Спогади, листи, поезії. — К.: Укр. письм., 1983.
18. *Павличко Д.* Сонети. Світовий сонет. — К.: Генеза, 2004.
19. *Павло* Загребельний у спогадах сучасників. — Тернопіль: Лілея, 1998.
20. *Пархомик Р. Я.* По дорозі в казку українського модернізму. — Запоріжжя: Дике поле, 1996.
21. *Письменники* України — жертви сталінських репресій. — К.: Рад. письм., 1991.
22. *Плачинда С. П.* Олександр Довженко. — К.: Молодь, 1980.
23. *Поезія* Ліни Костенко в часах перехідних і вічних: Матеріали круглого столу / Ред.-упоряд. Т. В. Шаповаленко. — К.: Вид. дім “Києво-Могилянська Академія”, 2005.
24. *Поліщук Я.* Міфологічний горизонт українського модернізму. — Івано-Франківськ: Лілея НВ, 1998.
25. *Прісовський Є.* Відповідальність за слово: Літ.-критич. статті. — Одеса: Маяк, 1994.
26. *Римарук І.* Вісімдесятники: Антологія нової української поезії. — Едмонтон, 1990.
27. *Сверстюк Є.* Блудні сини України. — К.: Т-во “Знання”, 1993.
28. *Скирда Л.* Сучасна українська поема. — К.: Либідь, 1990.
29. *Соловей Е. С.* Українська філософська лірика. — К.: Юніверс, 1998.
30. *Стус В.* Твори в 6 т., 9 кн. —Л.: Просвіта, 1994–1997.
31. *Тарнашинська Л.* Художня галактика Валерія Шевчука: Постать сучасного українського письменника на тлі західноєвропейської літератури. — К.: Вид-во Олени Теліги, 2001.
32. *У чеканні* театру: Антологія молоді драматургії / Н. Мірошниченко (упоряд.). — К.: Смолоскип, 1998.
33. *Українська література.* — К.: Іршінь: “Перун”, 2000.
34. *Українська літературна енциклопедія.* — К.: Укр. енцикл., 1995.

35. *Улас Самчук*: Дослідження, бібліографія. — Рівне: Азалія, 1994.
36. *Шерех Ю.* Третя сторожа. Література. Мистецтво. Ідеологія. — К.: Дніпро, 1993.
37. *Шитова Л.* Я воскрес, щоб з вами жити. Філософія життя і творчості Василя Симоненка. — К.: Вид-во Чабаненко Ю. А., 2006.
38. *Штонь Г.* Романи Михайла Стельмаха. — К.: Наук. думка, 1985.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Сучасна українська література”	4
Зміст дисципліни “Сучасна українська література”	5
Питання для самоконтролю	16
Вказівки до самостійного вивчення програмного матеріалу та виконання контрольної роботи.....	18
Варіанти контрольних робіт.....	19
Список літератури	22

Відповідальний за випуск	<i>А. Д. Вегеренко</i>
Редактор	<i>О. В. Лебідь</i>
Комп'ютерне верстання	<i>О. М. Каденко</i>

МАУП

Зам. № ВКЦ-3238

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП